

**DET KONGELIGE
LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENT**

Landbruksdirektoratet
Postboks 56
7701 STEINKJER

Deres ref

Vår ref

Dato

25/351-

30. juni 2025

**Fastsettelse av endringer i forskrift om kvoteordningen for melk -
volumavgrensning for kjøp av kvote m.m.**

Landbruks- og matdepartementet har i dag fastsatt forskrift om endringer i forskrift om kvoteordningen for melk (vedlagt). Endringsforslagene ble sendt på høring 11. april 2025 og gjaldt først og fremst oppfølging av et av avtalepunktene fra jordbruksoppgjøret 2024, hvor partene ble enige om at det fra og med omsetningsrunden 2025 skulle innføres en begrensning på muligheten for å kjøpe melkekvote over produksjonstakene. Også andre mindre endringer ble foreslått.

Det er kommet totalt 6 høringsinnspill. Innspillene knytter seg i all hovedsak til iverksettelsen av nye produksjonsregioner, samt endringene i søknads- og registreringsfristene.

Begrensing på overdragelse av grunnkvote

Departementet foreslo i høringen en endring i § 8 annet ledd der grunnkvote ikke kan overdras i den grad det medfører at samlet grunnkvote som tilligger en landbrukseiendom overstiger 700 000 liter kumelk eller 350 000 liter geitemelk. Det ble samtidig foreslått unntak for foretak med historisk leveringsrett, der erverv av kvote til egen eiendom likevel kan tillates opptil et volum tilsvarende den historiske leveringsretten.

Norges Bondelag støtter forslaget til hvordan departementet implementerer enigheten i fjorårets jordbruksavtale om å innføre en volumbegrensning ved kjøp av melkekvote oppad begrenset til kvotetakene/historiske rettigheter.

Jæren produsentforening, Q-Meieriet forventer at de som har en historisk rett til å produsere 900 000 liter har lov til å kjøpe seg opp til 900 000 liter.

Postadresse
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo
postmottak@lmd.dep.no

Kontoradresse
Teatergata 9
www.lmd.dep.no

Telefon*
22 24 90 90
Org.nr.
972 417 874

Avdeling
Landbrukspolitisk
avdeling

Saksbehandler
Marte Johnsen
Dalen

Departementet fastsetter endringene i tråd med forslaget. Produsentforeningens forståelse av forslaget bekreftes.

Søknads- og registreringsfrister

I forslaget ble det foreslått å endre fristen for søknad om avhending av grunnkvote fra 1. til 15. august, jf. § 9a første ledd, fristen for å innhente samtykke fra panthaver fra 15. august til 1. september, jf. samme bestemmelse annet ledd og fristen for registrering av disponering av grunnkvote fra 1. november til 1. desember, jf. § 9d annet ledd første punktum. Forslaget hadde bakgrunn i innspill om at fristene var så vidt knappe at de skapte en del praktiske problemer for involverte parter i transaksjoner av grunnkvote.

Departementet har mottatt innspill til forslaget fra to personer.

Trond Bergan Holt foreslår at fristen for søknad om avhending av grunnkvote utvides med ytterligere 15 dager til 1. september, og viser til at det erfaringsmessig er flere som trenger hjelp fra rådgiver/bank i en periode hvor mange avvikler ferie.

Øystein Susort mener forslaget om å utsette fristen for søknad om avhending av grunnkvote er positivt, men foreslår også at fristen harmoniseres med fristen for samtykke fra panthavere og settes til 1. september. Forslaget er særlig tenkt å ta hensyn til unge aktører i næringen, og at man også for erververe av kvote og deres bank unngår det som vanligvis er ferietid. *Susort* foreslår i tillegg at fristen for registrering av disponering av grunnkvote endres til 10. desember. Forslaget er begrunnet i at forholdstallet for kommende år da er fastsatt, og at produsentene dermed kan foreta en beslutning med mest mulig informasjon om året.

Departementet har når det gjelder forslaget om å forskyve fristen for søknad om salg av grunnkvote med ytterligere 15 dager til 1. september, innhentet en vurdering fra Landbruksdirektoratet. Direktoratet viser til at ettersom samtykkeskjema til panthaver sendes ut samtidig som søknad om salg sendes til Landbruksdirektoratet, vil det i praksis ikke være mulig å få nødvendige samtykker fra panthavere innen fristen dersom disse to fristene sammenfaller. Videre skriver direktoratet at det er avgjørende at alle søknader om salg er ferdigbehandlet før det kan åpnes for søknader om kjøp fra staten. Dette skyldes at det vil kjøres en kontroll i søknadsskjema for kjøp av kvote fra staten, der korrekt tallgrunnlag er avhengig av at alle søknader om salg er ferdigbehandlet.

Med bakgrunn i at søknadsfristen for avhending må inntreffe før fristen for samtykke fra panthaver, og at saksbehandlingen av søknadene må være avsluttet før det åpnes for kjøp fra staten, er Landbruksdirektoratets tilbakemelding at det ikke er praktisk gjennomførbart å flytte fristen for avhending til 1. september. Departementet har lagt vurderingen til grunn og fastsatt fristen for avhending av grunnkvote i tråd med høringsforslaget.

Hva gjelder forslaget om å endre fristen for registrering av disponering av grunnkvote til 10. desember, viser departementet til at bakgrunnen for at fristen ble foreslått endret til 1. desember i hovedsak var utfordringer med kort tid mellom betalingsforfall for kjøp av statlig

kvote og fristen for registrering av disponering. Departementets vurdering er at en senere frist enn 1. desember ikke vil være problematisk. For å samkjøre fristen med øvrige frister i kvoteregulverket, som enten inntreffer 1. eller 15. en gitt måned, forskyver departementet fristen med ytterligere fem dager sml. med det foreslåtte. Fristen for registrering av disponering av grunnkvote er dermed fastsatt til 15. desember.

Endringer i produksjonsregionene

I høringen foreslo departementet en oppdatering av produksjonsregionene som følge av regionreformen i 2020, samt delvis reversering av denne i 2024. Konkret gikk forslaget ut på å fjerne ordet «tidligere» foran en rekke fylker som gjenoppsto som selvstendige fylker. Departementet presiserte imidlertid at utgangspunktet for endringene som ble foreslått var at det ikke skulle innebære noe inngrep i jordbruksforetakenes allerede etablerte driftsmessige tilpasning til eksisterende grenser. På bakgrunn av dette foreslo departementet at foretak som i dag produserer på kvoter som ligger i samme produksjonsregion, men ikke lenger vil gjøre det når forskriften endres, fortsatt skal kunne få lov til dette selv om den administrative tilhørigheten har endret seg. En oppdatering av produksjonsregionene i tråd med høringsutkastet § 3 ville potensielt likevel kunne få konsekvenser for *fremtidig* tilpasning for et fåtalls melkebruk som følge av at visse kommuner hadde endret produksjonsregion.

Norges Bondelag mener at dersom leieforhold som er inngått i den gamle kvoteregionen utløper, bør det være mulig å forlenge disse.

TINE Hadeland Produsentlag ønsker at melkeprodusentene i Lunner og Jevnaker fortsatt skal tilhøre kvoteregionen for tidligere Oppland fylke, sammen med produsentene på Gran. *Produsentlaget* viser til et utstrakt samarbeid og kvoteleie på tvers de tre kommunene, og at det er inngått opsjonsavtaler på kjøp av kvote fra Gran til Lunner/Jevnaker.

Trond Bergan Holt påpeker at endringer i kvoteregioninndelingen fra 2026 skaper utfordringer for foretak som allerede har inngått avtaler om kjøp eller leie av kvoter basert på dagens inndeling, særlig de som investerer i ny bygningsmasse og planlegger økt produksjon. Dersom kommuner som Gran bytter fylke og samtidig kvoteregion, vil lignende problemer oppstå. Det er også uklarhet i forskriftsutkastet ved bruk av betegnelsen «Tidligere Oppland fylke», samtidig som Lunner og Jevnaker foreslås tilhørende Oslo og Akershus, til tross for at de geografisk ligger i tidligere Oppland.

Departementet viser til at det i forslaget som ble sendt på høring ble lagt til grunn at kvoteåret 2025 skulle være utgangspunktet for vurderingen av historiske leveringsretter som gjør det mulig å videreføre produksjon på tvers av nye kvoteregioner. Samtidig er det kjent at enkelte produsenter allerede kan være i gang med prosesser for å tilegne seg kvoter basert på dagens regioninndeling. På grunnlag av høringsinnspillene ser departementet at det kan være et behov for få formalisert eller slutført disse.

For å gi produsentene mer tid, sikre forutsigbarhet og unngå uheldige konsekvenser, har departementet besluttet at endringene i kvoteregioner først skal få betydning fra og med omset-

ningsrunden 2026. Utsettelsen innebærer at produsenter i årets omsetningsrunde kan inngå avtaler om avhending/erverv, leie eller begge deler for 2026, og deretter få videreført retten til å produsere på tvers av de nye regionene også i årene etter. Mulige opsjonsavtaler kan da, i den grad det er ønskelig, utløses ifm. kommende omsetningsrunde. For omsetningsrunden høsten 2026 (for kvoteåret 2027) og etterfølgende omsetningsrunder vil imidlertid kvotereguleringen stenge for avhending av kvote på tvers av de nye regionene.

Departementet har merket seg innspillet fra Norges Bondelag om at det bør være mulig å forlenge leieforhold som opprinnelig ble inngått i den tidligere kvoteregionen, selv om drifts-senteret nå ligger i en annen region. Fra departementets side ble det i høringsforslaget forut-satt at foretakene som nå bytter kvoteregion gis en historisk leveringsrett slik at de kan opp-rettholde sitt eksisterende produksjonsgrunnlag. I dette inngår det at leieforhold på tvers av de nye regionene kan videreføres dersom de allerede var etablert i 2025 eller 2026, jf. også omtalen over.

Avslutningsvis peker departementet på at det ikke er aktuelt å tillate enkeltkommuner eller enkeltprodusenter å tilhøre den kvoteregionen de tilhørte før kommunen endret fylkes-tilhørighet. Slik departementet vurderer saken, vil det kunne variere både fra kommune til kommune, fra år til år og dessuten fra produsent til produsent innad i en kommune hvilken kvoteregion det er gunstigst å være del av. Det er ikke mulig å hensynta alles interesser i et slikt tilfelle.

Endringene omtalt over er implementert i form av en mindre justering i ordlyden i § 5 tredje ledd sml. hva som ble sendt på høring. At også 2025 er omtalt i bestemmelsen, i tillegg til 2026, er for å ivareta produsenter som eventuelt hadde en historisk leveringsrett basert på samdriftskvote i 2014, jf. gammel forskrift § 5 fjerde ledd.

Videre har departementet gjort noen mindre endringer i ordlyden i § 3 for å tydeliggjøre at produksjonsregionene følger gjeldende eller tidligere *fylker*. Det presiseres at det for kom-muner som kan falle inn under flere av kvoteregionene, er gjeldende fylkesinndeling som går foran. Det er kun dersom en kommune ligger i et fylke som ikke har en egen kvoteregion, at man bruker den tidligere fylkesinndelingen for å avgjøre hvilken kvoteregion kommunen tilhører. Eksempelvis vil aktuell kvoteregion for Lunner kommune være «Oslo og Akershus fylker», og ikke «Tidligere Oppland fylke», selv om kommunen kan sies å tilhøre begge kategorier. For kommuner som nå ligger i Innlandet fylke, vil «Tidligere Oppland fylke» eller «Tidligere Hedmark fylke» være riktig kvoteregion.

Øvrige endringer

Det har ikke vært innspill knyttet til øvrige endringer som ble sendt på høring og endringene fastsettes i tråd med forslaget. Det vises til høringsnotatet for en nærmere omtale av endrin-gene.

Med hilsen

Nils Øyvind Bergset (e.f.)
avdelingsdirektør

Marte Johnsen Dalen
rådgiver

Dokumentet er elektronisk signert og har derfor ikke håndskrevne signaturer